

Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі
Торайғыров университеті
Инженерия факультеті
«Сәулет және дизайн» кафедрасы»

Білім беру облысының коды және жіктелуі:
6B07 Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары
Дайындық бағытының коды және жіктелуі:
6B073 Сәулет және құрылыс
Білім бағдарламасының тобы:
B073 Сәулет
білім бағдарламасы бойынша

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар
2021

Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі

Торайғыров университеті

БЕКІТЕМІН

Басқарма Төрағасының АМ
жөніндегі орынбасарының м.а.

П. О. Быков

2021 ж. 18 » 06

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Білім бағдарламасының тобы:

В073 Сәулет

Бағдарлама мен нұсқаулар Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына 1-қосымша, 1-параграф бекітілген «Жоғары білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары» негізінде әзірленді (өзгертілді және толықтырылды-ҚР Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 24 мамырдағы № 241 бұйрығымен.).

Құрастырушылар:

кафедра меңгерушісі, т.ғ.к., доценті Л. Л. Булыга,
аға оқытушы, доценті Г. Н. Старкова
аға оқытушы, магистрі А. К. Мукушев

КЕЛІСІЛДІ:

Кафедра меңгерушісі

Л. Л. Булыга

2021 ж. «18» 06

Факультет деканы

Р. Б. Муканов

2021 ж. «18» 06

Қабылдау комиссиясының

жауапты хатшысы

С. К. Ксембаева

2021 ж. «18» 06

1 Жалпы ережелер

1.1 Жоғары білім берудің шығармашылық дайындықты талап ететін білім беру бағдарламаларының топтары бойынша оқуға қабылдау шығармашылық емтихандардың нәтижелерін ескере отырып жүзеге асырылады.

1.2 **B073 «Сәулет»** білім беру бағдарламалары тобына түсу үшін келесі пәндер бойынша екі шығармашылық емтихан тапсыру қажет: **«Сурет», «Сызу»**.

1.3 Жоғары білім беру кадрларын даярлаудың қысқартылған мерзімдерін көздейтін, ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

1.4 Түсу шығармашылық емтихандарын «Сәулет және дизайн» кафедрасының пәндік және апелляциялық комиссиялары өткізеді. Пәндік және апелляциялық комиссиялардың құрамы осы саладағы құзыретті мамандар қатарынан құрылады және басқарма төрағасының-«Торайғыров университет» КЕАҚ ректорының немесе оның міндетін атқарушы тұлғаның бұйрығымен бекітіледі.

1.5 Шығармашылық емтихандар 2021 жылғы 08 шілдеден 13 шілдеге дейін қашықтықтан оқыту технологияларын қолдана отырып, онлайн форматта өткізіледі.

1.6 Шығармашылық емтиханның мазмұнын, ұзақтығын және бағалау критерийлерін білім беру бағдарламаларының ерекшеліктерін ескере отырып, «Сәулет және дизайн» кафедрасы дербес айқындайды.

1.7 Әрбір шығармашылық емтихан 45 балдық жүйе бойынша бағаланады. Әрбір шығармашылық емтиханның нәтижесі бойынша сәтті өткенін растайтын баллдардың ең аз саны-кемінде 5 балл.

1.8 Бірінші шығармашылық емтиханның нәтижелері бойынша, белгіленген ең төменгі балл санынан кем алған оқуға түсушілер, екінші шығармашылық емтиханға қатысуға жіберілмейді.

2 Шығармашылық емтихандарды өткізу тәртібі

2.1 Түсу шығармашылық емтихандарын университеттің қабылдау комиссиясы бекіткен кестеге сәйкес қашықтықтан оқыту технологияларын қолдана отырып, онлайн-форматта университеттің пәндік комиссиясы өткізеді.

2.2 Бекітілген кестеге сәйкес шығармашылық емтихан басталғанға дейін, бір күн бұрын оқуға түсушілер үшін ZOOM платформасы арқылы онлайн-консультация өткізіледі, онда Пәндік комиссия шығармашылық емтиханды өткізу рәсімін, талаптары мен регламентін түсіндіреді. Бұдан әрі, онлайн-консультация өткізілгеннен кейін сол күні пәндік комиссияның техникалық хатшысы, ZOOM платформасы арқылы онлайн-режимде жеке тәртіппен шығармашылық емтиханның, әрбір қатысушысына жоғарғы оң жақ бұрыштағы емтихан жұмысында көрсетілетін дербес шифр береді. Содан кейін, алынған шифр ZOOM платформасының жеке профилінде, тегі мен аты-жөнін көрсетпей жазылады.

2.3 Оқуға түсуші шығармашылық емтихан басталғанға дейін алдын ала дайындалуы қажет:

- емтихан тапсырмасы орындалатын жеткілікті жарықтандыруы бар үй-жайды таңдау, үстел мен орындықты орналастыру, шығармашылық емтихан өткізу кезінде осы үй-жайда бөгде адамдардың болмауын көздеу;

- бірінші шығармашылық емтихан «Сурет» тапсырмасын орындау үшін, қажетті материалдарды дайындау: А3 (297х420 мм) форматтағы ақ түсті қалың қағаз парағы (ватман), түрлі типтегі графитті қарындаштар (Т, ТМ, М, 2М), кескінді түзетуге арналған өшіргіш (жұмсақ резеңке жолақ), қағаз парағын бекітуге арналған кеңсе түймелері, графитті қарындаштарды қайрауға арналған ұштағыш немесе өткір жүз; эскиздер мен эскиздерге арналған А4 форматындағы қағаз парақтары. Және екінші шығармашылық емтихан «Сызу» бойынша, орындауға арналған материалдар: А3 (297х420 мм) форматындағы ақ түсті қалың қағаз парағы (ватман), түрлі типтегі графитті қарындаштар (Т, ТМ, М, 2М), сызғыш, циркуль, суретті түзетуге арналған өшіргіш (жұмсақ резеңке жолақ), қағаз парағын бекітуге арналған кеңсе түймелері, графитті қарындаштарды қайрауға арналған ұштағыш немесе өткір жүз; эскиздер мен эскиздерге арналған А4 форматындағы қағаз парақтары.

- жеке куәлікті дайындау, интернет сигналын тұрақты қабылдау үшін техникалық байланыс құралдарының (модем, роутер және т.б.) жұмыс қабілеттілігін тексеру.

2.4 Әрбір шығармашылық емтиханды өткізу уақыты 6 астрономиялық сағатты құрайды – 10.00 – ден 16.00-ге дейін (Нұр-Сұлтан уақыты бойынша) қоса алғанда.

2.5 Шығармашылық емтихан өткізілетін күні, басталғанға дейін 40 минут бұрын тиісті сілтеме бойынша оқуға түсушілер ZOOM платформасына кіреді, онда пәндік комиссияның техникалық хатшысы веб-камера арқылы жеке куәлігінің түпнұсқасын және оқуға түсушінің жеке қатысуын бейнетүсірілім негізінде емтиханға қатысушыларды онлайн-сәйкестендіруді жүргізеді. Емтихан басталғанға дейін, оқуға түсушілер өздерінің ZOOM бейінінде тегін, атын және басқа да деректерді жояды және техникалық хатшы бұрын берген дербес шифрын ғана енгізеді. Өзінің ZOOM бейінінде дербес шифрын көрсетпеген шығармашылық емтиханға қатысушыларға техникалық хатшы шығармашылық емтихан тапсыруға жіберілмейді. Бұдан әрі, онлайн-сәйкестендіру аяқталғаннан кейін, түсушілерге кездейсоқ таңдау әдісімен емтихан тапсырмалары беріледі.

2.6 Оқуға түсушілерді онлайн-сәйкестендіру аяқталғаннан кейін және емтихан тапсырмаларын бергеннен кейін, шығармашылық емтихан басталады. Емтихан кезінде оқуға түсушіге алаңдамауға, микрофонды және бейнекамераны алып тастауға, өшіруге тыйым салынады. Оқуға түсуші шығармашылық емтихан өткізу кезінде үй-жайда жалғыз болуға тиіс, бөгде адамдардың қатысуына, шақыруларына және көмегіне қатаң тыйым салынады. Емтихан тапсырмасымен жұмыстың басында, түсуші емтихан жұмысының А3 парағында, жоғарғы оң жақ бұрышында емтихан өткізілетін күнді және пәндік комиссияның техникалық хатшысы, берген дербес шифрын (тегі мен атын көрсетпей) көрсетеді.

2.7 Емтихан өткізу кезінде, түсуші веб-камераға (бүкіл емтихан үшін 3 рет) пәндік комиссия мүшелеріне, өзінің емтихан жұмысын орындау процесін көрсетеді.

2.8 Емтихан жұмысын аяқтағаннан кейін, оқуға түсуші пәндік комиссия мүшелерін хабардар етеді, және оны веб-камераға көрсетеді, содан кейін жұмысты жақсы сапада суретке түсіреді және оны JPEG форматында сақтайды, содан кейін бұл файлды емтихан жұмысы бар жеке шифр деп атайды (тегі мен атын көрсетпей), және осы күні сағат 17.00-ге дейін (Нұр-сұлтан уақыты бойынша) пәндік комиссияның техникалық хатшысының электрондық поштасына жібереді.

2.9 Егер шығармашылық емтиханды өткізу кезеңінде, оқуға түсушіде электр қуатының тоқтауы немесе интернет сигналының жоғалуы сияқты күтпеген техникалық жағдайлар туындаса, бұл жағдайда оқуға түсуші пәндік комиссияның техникалық хатшысымен хабарласады және туындаған жағдай туралы хабардар етеді. Байланыс техникалық себептер бойынша, 2 сағаттан астам уақытқа үзілген жағдайда, оқуға түсуші емтиханының күші жойылады және емтихан өткізудің қосымша уақыты, бірақ белгіленген мерзімнен кешіктірілмей тағайындалады.

2.10 Оқуға түсуші дәлелді себеппен кешіккен немесе емтиханға келмеген жағдайда, ол шығармашылық емтиханға басқа уақытта қабылдау комиссиясы төрағасының рұқсатымен жазбаша өтініш және шығармашылық емтиханға келмей қалуының дәлелді себепін растайтын құжатты ұсыну негізінде бекітілген кесте шеңберінде жіберіледі. Шығармашылық емтиханға қатыспай қалудың дәлелді себебі: оқуға түсушінің ауырып қалуы (емдеу мекемесінің мөрімен расталған емдеу мекемесінен ауруы туралы анықтаманы ұсынуымен расталады); төтенше жағдай, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (төтенше жағдай немесе жол-көлік оқиғасы фактісін тіркеген мемлекеттік ұйымның анықтамасын ұсынумен расталады); жақындарының (ата-аналары, жұбайлары, балалары, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі) қайтыс болуы (анықтамамен расталады).

2.11 Шығармашылық емтихандарға дәлелсіз себептермен келмеген оқуға түсушілер емтихан тапсыруға жіберілмейді. Шығармашылық емтихандарды қайта тапсыруға және қайта тапсыруға жол берілмейді.

2.12 Емтихан жұмыстарын тексеруді, тек пәндік комиссия мүшелері ғана жүргізеді. «Сурет» және «Сызу» шығармашылық емтихандарын өткізу қорытындылары ведомоспен және пәндік комиссияның хаттамасымен ресімделеді. Шығармашылық емтиханның нәтижелерін оқуға түсушілерге университеттің қабылдау комиссиясы жеткізеді.

2.13 Шығармашылық емтихандарды бағалау кезінде, талаптардың сақталуын қамтамасыз ету және даулы мәселелерді шешу, шығармашылық емтихандарды тапсырушы адамдардың құқықтарын қорғау, мақсатында емтихан өткізу кезеңіне, апелляциялық комиссия құрылады. Апелляцияға өтінішті шығармашылық емтихан тапсырған адам, апелляциялық комиссия төрағасының атына жеке береді. Өтініштер шығармашылық емтиханның нәтижелері электрондық поштаға жарияланғаннан кейін, келесі күні сағат 13-ке дейін қабылданады және апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарайды. Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте, ZOOM бейнеконференция жүйесінде жұмыс істейді. Адам апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда, оның апелляцияға берген өтініші қаралмайды. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы, апелляция жөніндегі шешім комиссия мүшелерінің жалпы санының көпшілік даусымен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға және комиссияның барлық

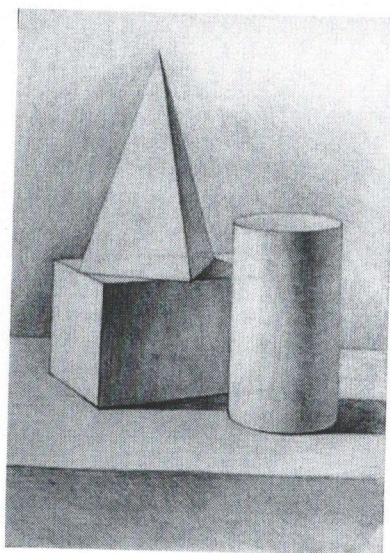
мүшелері, қол қойған хаттамамен ресімделеді.

2.14 Университеттің қабылдау комиссиясы апелляция аяқталған күні, шығармашылық емтихандарды өткізу нәтижелерін Ұлттық тестілеу орталығына береді.

2.15 Барлық шығармашылық емтихандар аяқталғаннан кейін, 2021 жылғы 16 шілдеден кешіктірмей, оқуға түсушілер әрбір шығармашылық емтиханның орындалған емтихан жұмыстарын түпнұсқада, яғни бір конвертке салынған жалпы саны 2 дана «Қазпошта», «Пони Экспресс», «Әлем Тат» және т.б. пошта сервистері арқылы, пәндік комиссияның техникалық хатшысының пошталық мекенжайына жібереді, ол шығармашылық емтихан өткізілетін күні көрсетілетін болады.

3 Бірінші шығармашылық емтихан «Сурет». Емтихан тапсырмасының тақырыбы

3.1 А3 (297x420 мм) форматтағы ватман парағында, қатпарсыз драпировка аясында 3 геометриялық денеден (шардан басқа) тұратын натюрморт қойылымының қарындаш суретін орындау қажет. Парақтың жазықтығындағы, геометриялық денелердің сауатты композициялық орналасуын орындау қажет. Орындалған суреттің түпнұсқамен табиғи ұқсастығы пропорцияларды дұрыс берумен, сурет салу объектісінің, сипаттамалық белгілерін анықтаумен қамтамасыз етілуі керек. Сондай-ақ, өзіңіздің және құлаған көлеңкелерді қолдану, жартылай реңктерді зерттеу арқылы кескіннің көлемін анықтау қажет. Штрихты қолмен ысқылауға және бұлдыратуға болмайды. Суреттегі фон кескінді қабылдауға, пішінді анықтауға көмектесуі керек және көлемге бейтарап болмауы керек.

Сурет 1. «Сурет» емтиханы бойынша, орындалған емтихан жұмысының мысалы.

4. «Сурет» шығармашылық емтиханды бағалау критерийлері

4.1 «Сурет» шығармашылық емтиханы бойынша орындалған жұмыстарды бағалау кезінде, пәндік комиссияның назары түсушіде келесі деректер мен дағдыларды анықтауға бағытталады: көркем-композициялық бейімділіктер, парақта жинақтай білу, көлемдік-кеңістіктік ойлау, пропорция мен форманың

құрылымын көрсете білу, жарық-көлеңке қатынастарының заңдылықтарын анықтай білу, бейнелеу сауаттылығы, суретті қорытынды ұйымдастыру және қорыту.

Кесте 1. «Сурет» шығармашылық емтиханды бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	ЖОБ балдары	ТКЖЖ балдары
Парақтағы суреттің дұрыс орналасуы	4	2
Геометриялық денелердің бөліктері мен пропорцияларын дұрыс анықтау	15	5
Сипаттамалық суретті беру:	4	2
Геометриялық денелердің перспективалық жиырылуы	4	2
Өз көлеңкелеріңізді салу	6	3
Меншікті және құлаған көлеңкелер арасындағы контраст (жарық пен көлеңке қатынастарын ескере отырып)	4	2
Геометриялық денелердің жиектеріндегі көлеңкелер, фон (қара емес, бірақ қағаз бен кеңістіктің тонына дұрыс қатынасты табыңыз)	2	1
Көлеңкелер мен жарықтардағы нюанстар мен ауысулар	2	1
Бүкіл суретті жалпылау	4	2
Барлығы	45	20

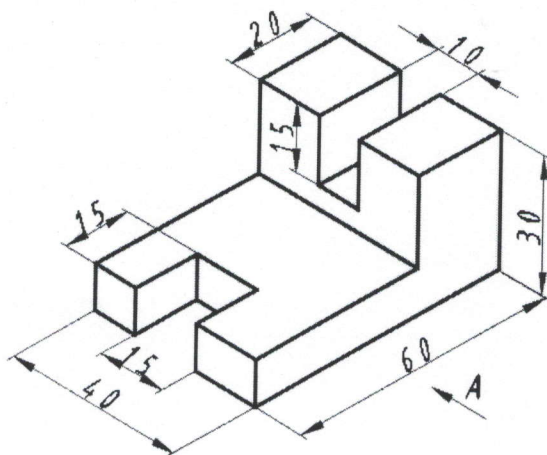
5 Екінші шығармашылық емтихан «Сызу». Емтихан тапсырмасының тақырыбы

5.1 модельдің осы аксонометриялық кескініне сәйкес үш түрді құрыңыз (2-суретте тапсырманың шартты нұсқасы көрсетілген):

- алдыңғы көрініс, (А көрсеткісін алу керек);
- жоғарыдан көрініс;
- сол жақтағы көрініс, оларды проекциялық байланыста орналастыру.

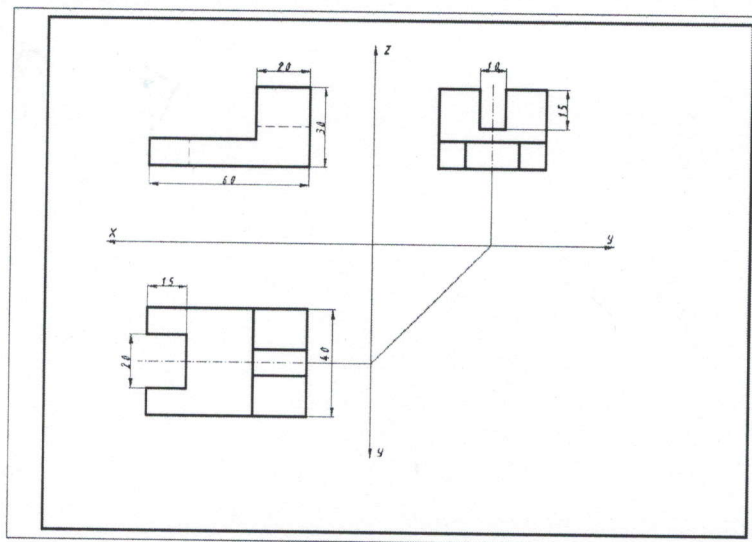
Симметрия осьтері мен көрінбейтін сызықтарды сызу керек, сонымен қатар өлшемдерді, ГОСТ 2.307-68 «Сызбаларға өлшемдерді қолдану ережелері» сәйкес сызу керек.

Графикалық жұмысты А3 форматында орындау керек, масштаб 2:1

Сурет 2. – Тапсырманың шартты нұсқасы.

- 5.2 графикалық жұмысты орындау реті:
- А3 пішімін дайындау, пішім жиегін сызу;
 - X, Y, Z координаталық осьтерін және симметрия осьтерін сызу;
 - түрлердің құрылысын алдыңғы көріністен бастау керек, содан кейін проекциялық байланыста жоғарыдан және сол жақтан көрініс салу керек;
 - өлшемдерін көрсету.

Сурет 3. «Сызу» емтиханы бойынша, орындалған емтихан жұмысының мысалы.

6. «Сызу» шығармашылық емтиханды бағалау критерийлері

6.1 «Сызу» шығармашылық емтиханы бойынша орындалған жұмыстарды бағалау кезінде, пәндік комиссияның назары түсушіде келесі деректер мен дағдыларды анықтауға аударылады:

- олардың кеңістіктік қиялының деңгейін бағалауға, А3 форматындағы үш проекцияда құрастырылған пішіннің сызбасын орындауға мүмкіндік береді.
- заттардың көлемдік композициясын құру арқылы бейнелі (кеңістіктік), логикалық, абстрактылы ойлау деңгейін анықтау;
- ойлаудың аналитикалық және шығармашылық компоненттерінің деңгейін анықтау (соның ішінде комбинаторлық).

Кесте 2. «Сызу» шығармашылық емтиханды бағалау критерийлері

Бағалау критерийлері	ЖОБ балдары	ТКЖЖ балдары
Берілген модельдің симметрия осьтерін сызу	6	2
Модельдің алдыңғы көрінісін құру	7	5
Модельдің жоғарғы және сол жағындағы көріністі салу	10	5
Модельдің көрінбейтін сызықтарын сызу	6	1
ГОСТ 2.307-68 «Сызбаларға өлшемдерді салу ережелері» сәйкес өлшемдерді салу	10	5
Контурлық сызықтарды сызу	6	2
Барлығы	45	20